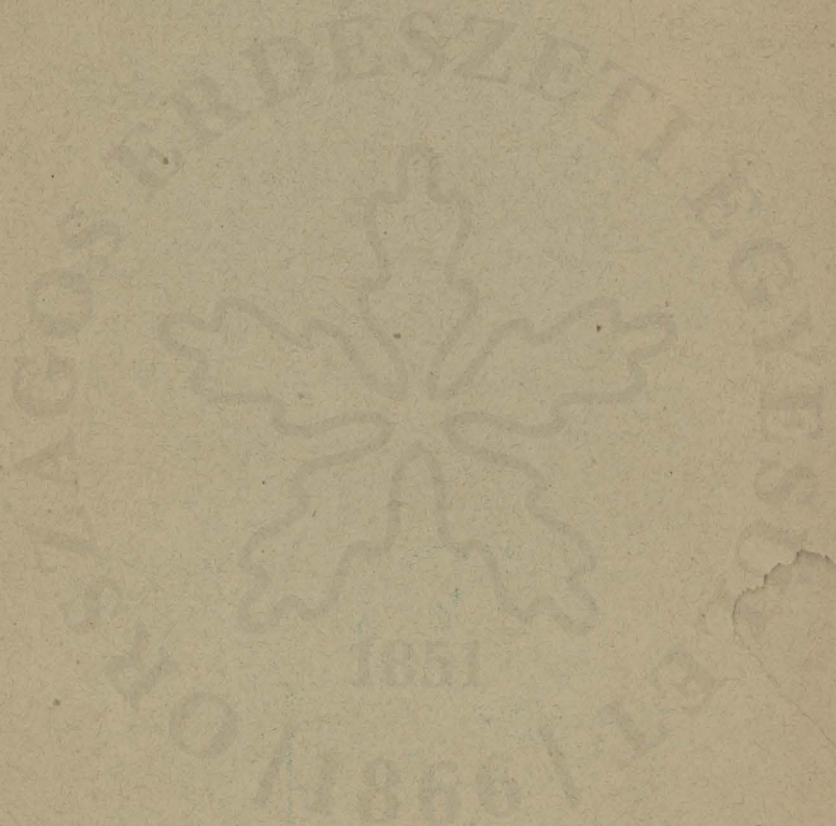


AZ  
ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET  
TÖRTÉNETE.

(STATISZTIKAI ADATOK A SZELLEMI ÉS ANYAGI  
FEJLŐDÉSÉRŐL).

BUDAPEST  
PÁTRIA IRODALMI VALLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG  
1900.



OEE Könyvtár  
ÁII.EII. 2021

AZ

# ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET TÖRTÉNETE.

(STATISZTIKAI ADATOK A SZELLEMI ÉS ANYAGI  
FEJLŐDÉSÉRŐL).

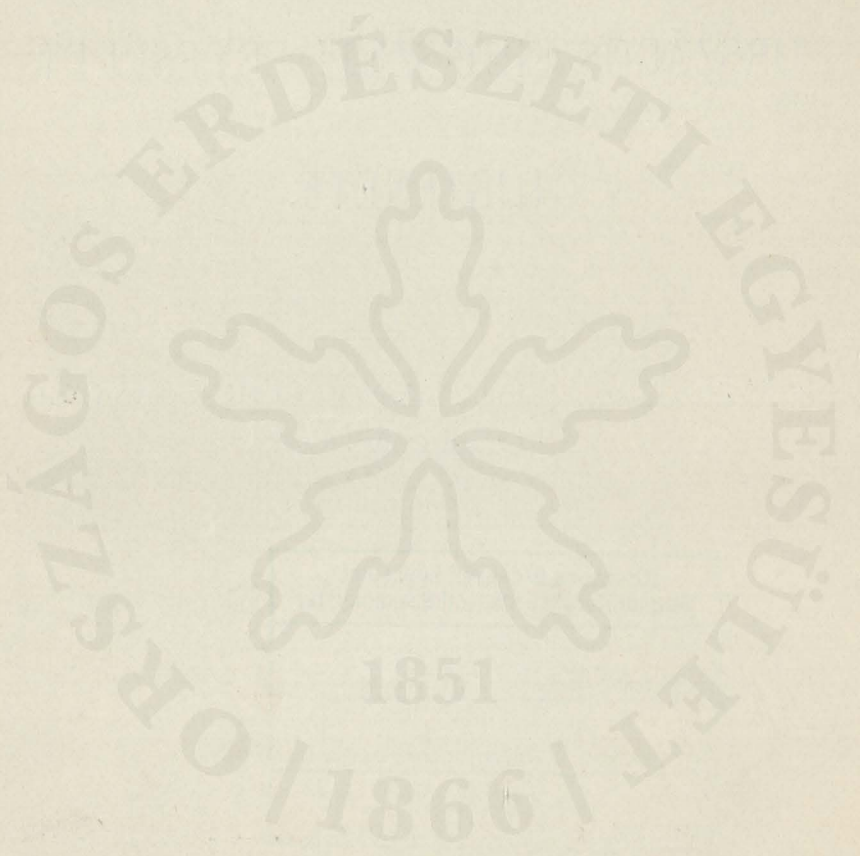
Országos Erdészeti Egyesület Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár	
Kelési szám:	1122/2021.
Csoporthatározó szám:	II
Raktári jelzet:	S. III VI

BUDAPEST

PÁTRIA IRODALMI VALLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1900.

1851  
1866





# Az Országos Erdészeti Egyesület története.

(Statisztikai adatok a szellemi és anyagi fejlődéséről.)

Az »Országos Erdészeti Egyesület« 1866. évi december hó 9-én alakult meg Pesten, a magyar földbirtokos osztály és az erdészeti és mezőgazdasági szak aránylagvéve kevészámu, de buzgó képviselőinek kezdeményezésére.

Tulajdonképen nem új egyesület alakult meg ezen a napon, hanem az eddig fennállott »Magyar Erdészeti Egylet« változott át a mai »Országos Erdészeti Egyesület«-té, még pedig anélkül, hogy a régi egylet megelőzőleg feloszlott volna. Tagjainak kötelezettsége, legalább névleg, továbbra is fennmaradt; vagyona is átment az új egyesület tulajdonába, sőt alapszabályok sem alkottattak újak, hanem csak a régiéket módosították az új irányzatnak megfelelően. De mindezek daczára, a körülmények közelebbi vizsgálata mellett, azt az átmenetet egyikből a másikba csak a külső formában találjuk meg, — a lényegre nézve azonban oly tökéletes volt az átalakulás, hogy közösséget, benső összefüggést ma már ki sem lehet mutatni a két egyesület között, akár működésük szellemét és irányát vizsgáljuk, akár azt a közönséget tekintjük, melyre támaszkodtak s melyre hatni igyekeztek.

A »Magyar Erdészeti Egylet«, mely 1851-ben alakult meg, néhány főúr kivételével az erdészeti szak művelőiből állott, kiknek nagyrésze csak rövid idővel előbb költözvén be külföldről, idegen nyelvet beszélt s oly eszméket követett, melyek Magyarországon nem verhettek gyökeret; és bár célja és feladata ennek az egyletnek is a magyarországi erdőgazdaság érdekeinek előmozdítása volt, sohasem gyakorolt hatást arra az osztályra, melynek érdekeit tulajdonképen képviselni és védelmezni lett volna hivatva.

Annál sajnosabb volt pedig az, mert a magyar erdőbirtokosok ebben az időben már nem voltak közömbösök az erdőgazdaság ügyei iránt. A megelőző évtizedekben ugyanis a közgazdasági élet fejlődésével lépést tartva, nemcsak a faszükséglet gyarapodott, hanem a szállítási és kereskedelmi viszonyok javulása lassankint a fának messzebb vidékekre való vitelét is lehetővé tette; amíg azonban ezáltal az erdők jövedelmezősége emelkedett, másfelől a megfelelő erdőtvény hiányában, mind szélesebb körben volt tapasztalható az erdők gazdasági állapotának romlása s helyenkint azoknak teljes elpusztulása a tulhajtott fahasználat és mértéktelen legeltetés következtében. Ehhez járult, hogy miután az 1848-iki. törvények a jobbágyok kezében levő földeket felszabadították s azok szabad tulajdonává tették s ebből folyólag a közterhek viselése általánossá vált: a földbirtokosoknak is gondoskodniok kellett, hogy megadóztatott erdeik az eltörölt urbéri szolgáltatások pótlásául jövedelmet is hajtsanak s hogy mindazok az érdekeik, melyek erdőbirtokaikhoz fűzettek, minden irányban védelemben részesüljenek. Ennek a gazdasági élet terén első tényezőzt tevő földbirtokos osztálynak tehát bizonyára nem volt oka rokonszenvét és támogatását egyáltalán megtagadni oly mozgalomtól, mely a közgazdaság egyik fontos ágának, az erdőgazdaságnak emelését tűzte ki feladatául.

Daczára azonban, hogy az évszázad második felének elején a földbirtokos osztály egész tevékenysége minden körülmény által a gazdasági érdekek kultiválására tereltetett és abban összpontosult, a »Magyar Erdészeti Egylet« még sem tudta megszerezni a sikeres munkássághoz és fejlődéshez szükséges külső támogatást és rokonszenvet. Ellenkezőleg az által, hogy az erdőgazdasági ügyeket nem a hazai viszonyok és érdekek szempontjából tekintette, hanem idegen munkákat követett és céljainak elérésére a hazafiasan gondolkodók és értők részéről idegenkedést keltő eszközöket használt, még a szakemberek ama részében is elégedetlenséget keltett, a kik, mint a magyar hazának szülöttei, a magyar erdőgazdaság és erdészeti szakirodalom fejlesztését remélve, jóhiszeműleg szintén hozzácsatlakoztak. Nem lehet tagadni, hogy ez az egylet foglalkozott — még pedig behatóan foglalkozott — sok fontos kérdéssel, de német nyelven tartott tanácskozásai nem



keltettek szélesebb körben visszhangot, s ritkán vezettek gyakorlati értékű eredményre. Ez volt a sorsa német nyelvű folyóiratának is, melyre pedig sokat áldozott, mely azonban még sem emelkedett fel sohasem arra a színvonalra, hogy a nagy német szakirodalomban számot tehetett volna, s így az szintén keveset hatott az erdőgazdasági ismeretek terjesztésére és népszerűsítésére. Az e különben üdvös törekvése pedig, hogy az okszerűen vezetett erdőgazdaságban nélkülözhetetlen alsóbbrendű műszaki személyzet nevelésére tanintézeteket állítsanak fel az országban, mindvégig teljesen sikertelen maradt, mert Magyarországon német nyelvű erdészeti iskolák felállítására az érdekeltek közül senkisé is volt hajlandó áldozni.

Igy aztán ez a közel 1000 tagot számláló egyesület, számos tehetséges és buzgó tagnak munkássága dacára is alig lendített valamit 17 évi pályafutása alatt a magyar erdőgazdaság ügyén s ezért egészen természetes volt, hogy már a 60-as évek elején elégedetlenség és szakadás támadt kebelében, mely a tagok egyrészét a kiválásra, a magyar erdészeti irodalom uttörőit pedig Divald Adolfot és Wagner Károlyt a magyar nyelvű és magyar szellemű »Erdészeti Lapok« megalapítására indította.

Ettől fogva a »Magyar Erdészeti Egyesület« működésében fokról-fokra pangás következett be; másfelől azonban az »Erdészeti Lapok« körül, melyet az alapítók az ellenük irányuló üldöztetés dacára, nagy áldozatok árán fentartottak és teljes odaadással gondoztak, egészen új mozgalom indult meg. Ez a magyar szellemben támadt mozgalom mindinkább szélesbedő körre terjedvén ki, 1866-ban a magyar szakemberek és az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület« hatékony támogatása mellett elvégre is az »Országos Erdészeti Egyesület« megalakulására vezetett.

Az »Országos Erdészeti Egyesület« tehát tényleg nemcsak hogy nem örököse a régi »Magyar Erdészeti Egyesület«-nek, hanem ellenkezőleg, létesülése épen azokra az ellentétekre vezethető vissza, melyek a 60-as évek elejétől kezdve, az egyesület iránya és a közvélemény között nyilvánulni kezdtek, s melyek az erdészeti szak és a magyar erdőgazdaság iránt érdeklődő hazai elemeknek az »Erdészeti Lapok« körül való csoportosulását előidéztek.

Nem szabad e mellett figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az a vagyon, a mit az új egyesület a régítől átvett, mindössze

168 K. 34 f. készpénzből és 11 K. 46 f. követelésből állott; a mi pedig azt illeti, hogy a »Magyar Erdészeti Egylet« tulajdonképen fel nem oszolván, tagjainak neve egyideig benne maradt az új egyesület névsorában is — ez a körülmény szintén csak látszólag képez kapcsot és összefüggést a két testület között, mert a tagoknak ama része, mely az új iránynyal nem rokonszenvezett, rövid idő alatt tényleg is visszavonult az új egyesülettől, helyet engedvén azoknak, a kik annál nagyobb számban és annál nagyobb buzgalommal sereglettek az új egyesület céljainak támogatására.

Az Országos Erdészeti Egyesület mindjárt megalakulásakor a legközelebről érdekelt erdőbirtokos osztály megnyerésére fektette a fősúlyt. S hogy ennek, valamint a közvéleménynek általában véve mennyinek megnyerte a rokonszenvét és támogatását, eléggé bizonyítja az az egy körülmény, hogy már a megalakulás idejében jelentékeny összegre rugó alapítványok bocsáttattak rendelkezésére, még a közvetlenül érdekelt közönség körén kívül állóktól is (mint a budapesti ifjak 1000 K.-ás alapítványa), — úgy, hogy a szervezkedésre következő 1867. évi első közgyűlés idejében, elnökének és igazgatóválasztmányának buzgólkodása folytán, már 34,000 K.-át meghaladó alaptőkével birt. Az alkotmányos kormány által jóváhagyott alapszabályok értelmében működését ennél fogva anyagi szempontból egészen rendezett viszonyok között kezdhette meg.

Arra nézve, hogy az egyesület miféle feladatok megoldására törekedett s mily eszközök használatát vette tervbe, általánosságban véve az alapszabályok legelső szakaszai adhatnak felvilágosítást, mely szakaszok tartalmuk lényegét tekintve, kezdettől fogva ugyszólván változatlanok maradtak.

Ezek szerint az Országos Erdészeti Egyesület célja, hogy Magyarország erdőgazdaságának érdekeit megóvjya és előmozdítsa, mely célok előmozdítására a következő eszközök szolgálnak :

a) időszakonként az ország különböző vidékein erdőgazdasági ügyek fölötti tanácskozás végett tartandó egyesületi közgyűlések ;

b) a hazai erdőgazdaság összes ágai állapotának s az ország egyes vidékein lévő erdőségeknek —, valamint azon erdőkezelési eljárásnak és módoknak, melyek vidékenként a gazdaság czélszerű fejlesztésére szolgálnak, megismertetése ;

c) az erdészeti magyar irodalom fejlesztése, saját szakközlöny



kiadása, valamint alkalmas erdészeti munkák megírásának és kiadásának előmozdítása által ;

*d)* jeles, de szegénysorsu ifjak erdészeti kiképzetésének segélyezése ;

*e)* alkalmas szakembereknek, az erdőgazdaság emelése érdekében, bel- és külföldön való utaztatása ;

*f)* erdészeti szakismeretek terjesztése, vagy erdészeti magyartanintézetek felállítására szolgáló közreműködés ;

*g)* szakbeli könyvtár alapítása, annak fentartása és gyarapítása ;

*h)* a kormány által az egyesület elé terjesztett erdészeti kérdésekre adandó véleményezés ;

*i)* az erdészet bármely ügyeire vonatkozó figyelmeztetéseknek és javaslatoknak a kormány elé terjesztése ;

*k)* az erdőbirtokosok felszólítására szakképzett egyleti tagoknak erdészeti hivatalokra való ajánlása ;

*l)* fontosabb szakkérdésekben az egyesület tagjainak szakbeli tanácssal való szolgálás ;

*m)* elhalt egyesületi tagok özvegyeinek és árváinak segélyezése az ezen célra rendelkezésre álló alapból, ennek szabályai értelmében ;

*n)* az egyesületi tagok kötelékében álló s szorult anyagi helyzetben levő erdőtisztek és erdészeti altisztek segélyezése az ezen célra szolgáló alapítványból, ennek szabályai értelmében ;

Az egyesület bizonyos tekintetben kétségkívül kedvező viszonyok között kezdte meg munkálkodását. Megalakulása épen arra az időre esett, midőn Magyarországon a közügyek vezetését ismét a felelős magyar kormány vette át, mely sokirányu fontos elfoglaltsága mellett is rokonszenvvel fogadott minden mozgalmat, mely társadalmi uton a közérdekek valamely ágának felkarolását és emelését tűzte ki feladatául. Így az Országos Erdészeti Egyesület is bizton számithatott arra, hogy közérdekű javaslatai figyelemben, kezdeményezései pedig támogatásban részesülnek, annyival is inkább, mert az érdekelt birtokososztálynak és a közgazdaság ügyei iránt érdeklődő nagyközönségnek rokonszenvét hazafias szellemével és a magyar erdőgazdaság érdekeinek komoly felkarolásával azonnal megnyerte.

Más szempontból véve azonban igen sok és nagyfontosságú

teendő várt az egyesületre, mert az erdőgazdaság helyzete abban az időben valósággal válságossá lett.

Az erdőknek tulságos használata, az újra erdősítés elhanyagolása s a mértéktelen legeltetés évről-évre több kárt okozott. Az erdőbirtokosokra az urbériség megszüntetéséből visszamaradt szolgalmak megváltása lassan haladt előre. Az urbéri viszonyból felszabadult nép az erdőt e nagy átalakulások idején közvagyonnak tekintette és sem a maga, sem a más tulajdonában levő erdőt meg nem kimélte, úgy hogy a felügyelet nélkül állott községi erdők rohamos pusztulásnak indultak, az erdei kártételek esetei aggasztó mértékben felszaporodtak. Másfelől a rendezettebb viszonyok között lévő nagybirtokosok helyzete sem volt kielégítő, mert az erdőtermények értékesítése részben a szállítási eszközök elégtelensége, részben a főként hozzáértő szakemberek hiánya miatt nem fejlődhetett, úgy hogy a tekintélyesebb birtokosok közül is sokan csak az erdejükre nehezedő adót sem tudták könnyen viselni, melynek aránytalansága ellen különben szintén sok panasz hangzott el. Mindennek főoka pedig az volt, hogy a megelőző időkből fenmaradt erdészeti törvények, melyek az erdőgazdaságnak különben is csak egyes ágazataira terjedtek ki, nem feleltek meg a változott viszonyoknak, s ellenszenvre is találtak, úgy a közönség körében, mint a hatóságoknál is, melyek sokirányú elfoglaltságuk mellett különben sem sok időt szakíthattak az általában véve elhanyagolt erdőgazdaság ügyeinek.

Ilyen közállapotok között tehát az egyesület mindjárt megalakulásakor sok nehéz kérdéssel és terhes feladattal találta magát szemben.

Ugyancsak a jelzett viszonyok kifolyása gyanánt egész természetesnek tekinthető, hogy az egyesület munkásságát az 1867. évi közgyűlésen egy kisszerű s az ország közgazdasági viszonyainak megfelelő új erdőtörvény alkotásának sürgetésével kezdte meg és hogy másfelől az állami erdőfelügyeletnek és erdőügyek központi intézésének megfelelő szervezését követelte. Abban az időben ugyanis az erdészeti ügyek a központban három külön ministerium ügyköréhez voltak beosztva; nevezetesen a kincstári erdők a pénzügyministerium kezelésében voltak; a magánosok és jogi személyek felett a felügyeletet a földmivelésügyi minister gyakorolta,



a közalapítványi erdők kezelését pedig, úgy a mint még ma is, a vallásügyi miniszter vezette. De sőt magában a pénzügyminis-  
teriumban is a kincstári erdőknek csak egy része tartozott a szak-  
emberekből alkotott tulajdonképeni erdészeti osztály ügykörébe,  
ellenben az ugynevezett bányakerdők, melyek űsidőktől fogva a  
bányászat faszükségletének fedezésére voltak kihatolva, oly osztályba  
voltak besorozva, a melyben egyetlen szakember sem volt alkalmazva  
—, ép úgy a mint a földművelésügyi és vallásügyi ministeriumnak  
amaz osztályaiban sem, melyek ott az erdészeti ügyeket intézték.  
Mindezeknél fogva az egyesület egyfelől indokolt feliratot intézett  
a kormányhoz az erdészeti ügyek egyöntetű intézése érdekében,  
másfelől pedig intézkedett, hogy az óhajtott erdőtörvény meg-  
alkotásának előmunkálatai mielőbb megtörténjenek. E végből az  
országos magyar gazdasági egyesülettel már 1868-ban kész törvény-  
javaslatot terjesztett be a kormányhoz, mely tizenegy évi hosszú  
előzetes tárgyalások és sürgetések után a törvényhozás elé vitetvén  
a most meglevő törvénynek alapját képezte.

Senki sem vonhatja kétségbe, hogy e fontos törvény, mely  
az erdőgazdaság terén azóta elért eredménynek kutforrását képezi,  
jórészt az egyesület buzgólkodása következtében jött létre. 1868  
óta ugyanis nem mult egyetlen év sem, hogy az egyesület a  
törvényjavaslatnak a törvényhozás elé terjesztését ne sürgette volna  
és nem folyt le egyetlen tanácskozás sem ebben a kérdésben,  
melyen az egyesület az ő leghivatottabb képviselőivel részt nem  
vett volna. Amint tehát e kezdeményezés alapvető munkája tőle  
eredt, a törvényjavaslat további kidolgozása és az előkészítő munká-  
latoknak minden mozzanata az ő közreműködésével ment végbe  
egészen e törvénynek 1879-ben történt megalkotásáig.

Ezzel kapcsolatban hasonló szerepet vitt az egyesület abban  
az átalakulásban, mely azután az erdőtörvény végrehajtásának meg-  
felelő szervezését lehetővé tette: t. i. az erdészeti ügyek vezetése-  
nek az erre egyedül illetékes földművelésügyi ministerium ügy-  
körében való egyesítésében. Ez az eszme szintén az egyesület  
kebeléből indult ki már 1867-ben, s mikor 1879-ben az erdőtörvény  
létre jött, megint az egyesület volt az első, aki felszólalt annak  
érdekében, hogy a kincstári erdőgazdálkodás központi vezetése, a pénzügy-  
ministeriumtól, a földművelésügyihez helyeztessék át, a mi aztán



az erdőtörvény végrehajtására vonatkozólag tett első intézkedésekkel kapcsolatosan meg is történt.

Az erdőtörvényjavaslat keretében az egyesület az állami erdőfelügyelet szervezésére is kiterjesztette figyelmét s e tekintetben azt javasolta, hogy minden vármegyében egy-egy erdőfelügyelő alkalmaztassék. Ez a javaslat, bár némileg módosítva, szintén elfogadtatott, amennyiben az erdőtörvény végrehajtásánál kapcsolatosan 2—3—4 vármegyét magukban foglaló erdőfelügyelőségi kerületek alkottattak.

Elenyésztetni igyekezett azokat a hátrányokat is, melyek a szolgalmak megváltásának lassu előrehaladásából háramlottak az erdőgazdaságra, ezen ügyek lebonyolítására határidő kitzzését javasolván az erdőtörvény tervezetében. Ez a javaslata ugyan a megalkotott erdőtörvényből egészen kimaradt, de az egyesületnek jelzett törekvése nem volt hiábavaló, amennyiben kétségtelen, hogy üdvös és éltető befolyással volt annak a törvénynek létrejöttére, mely az 1871. évi LIII. törvénycikkben az 1848-iki törvények által megszüntetett urbéri kapcsolatból fenmaradt jogi és birtoklási viszonyok rendezéséről alkottatott s mely törvény az erdőgazdaságot illetőleg többek közt azt a nagy fontosságú intézkedést is tartalmazza, hogy az urbéresok erdőilletőségül nyert erdőterületei, mint meg nem osztható közös vagyon hatósági felügyelet alatt állandóan erdőként kezelendők.

Foglalkozott az egyesület, még pedig szintén már az első időkben a fentebb már említett erdőadó kérdésével is; — s bár ebben az irányban kifejtett munkássága közvetlen sikerre nem vezetett, kezdeményezésének mégis meglelt az a nem kicsinyelhető eredménye, hogy befolyással volt a későbbi törvényes intézkedésekre, melyek az erdőadó megállapítására vonatkozólag történtek. Ebben az irányban az egyesület később sem szünt meg az erdőbirtokosok érdekeit szolgálni, s csak az egyesület érdeméül róható fel az az intézkedés is, hogy a földadó szabályozással kapcsolatosan kiadott kataszteri erdőbecslési utasításban az erdők jövedelmi osztályba sorozására nézve az erdőgazdasági viszonyoknak megfelelő méltányos rendelkezések vétettek fel.

A vadászati jogviszonyok rendezése körül kifejtett munkássága ismét közvetlen eredményre vezetett, a mennyiben az általa be-

terjesztett törvényjavaslat képezte alapját az 1872-ben megalkotott és 1883-ban módosított vadászati törvénynek. És remélhető, hogy ha ez a törvény revízió alá vétetik az egyesületnek az a véleménye, melyet a kormány felhívására újabban adott s melyben a vadászati jog gyakorlásának egyes fontos kérdéseit az erdőbirtokosok érdekeinek teljesebb kielégítése javára kívánja rendeztetni, szintén figyelembe fog vétetni.

A vadászati törvényjavaslat készítésekor egyszersmind a halászati jog szabályozása érdekében is felszólalt; s azt is sürgette, hogy a káros rovarokat pusztító madarak védelme törvény által biztosíttassék.

Újabban pedig a vízjogi törvény módosításának szőnyegre kerülése alkalmából foglalt állást az erdőbirtokosok érdekében, kimutatván, mennyire káros lenne, ha a tutajozási és usztatási jog gyakorlásának szabályozása a vízjogi törvény keretébe vétetnék át, a helyett, hogy a már meglevő és a gyakorlati életbe egészen átment erdőtvény keretében meghagyatnék.

Az értékesítési viszonyok javítása érdekében többször is lépéseket tett a vasuti szállítási díjtételek mérséklése iránt s a lépései ép úgy nem maradtak sikertelenül, mint az a kérelme, hogy az erdősírtési munkálatok megkönnyítése és előmozdítása érdekében az ily célra szánt erdei magvak és csemeték gyorsárúképen mérsékelt díjszabással szállíttassanak; — valamint sikerrel járt el annak kieszközlésében, hogy abban az időben, midőn az erdei munkások szegődttetése a birtokosokra nehézséggel járt, a csoportokban utazó erdei munkások vasuti szállítására nézve kedvezmények engedélyeztessenek.

Ezekon kívül az erdőgazdaságot egészen közvetlenül érintő kérdéseknek, kisebb jelentőségű feladatoknak egész sorozatával foglalkozott az egyesület a legutóbbi időkig, a mikor az 1896. évi ezredéves országos kiállítás keretében tartott kongresszuson az erdészeti felsőbb szakoktatás és az erdészeti kísérletügy szervezésének kérdése mellett ismét egy, az ország közigazdasági életére nagyfontosságú kérdést, a kopár területek kérdését vette beható megvitatás alá. Azáltal, hogy e nagy kérdés tárgyalásának előkészítésekor az ügynek mennél behatóbb megvilágítása érdekében a törvényhatóságok útján az ország összes földbirtokosaihoz



felhívást intézett s a kir. erdőfelügyelőségek közreműködése mellett egyszersemind tájékoztató statisztikai adatokat is gyűjtött össze arra nézve, hogy az ország területén a kopár területek mily eloszlásban és mennyiségben fordulnak elő, nemcsak a kérdés fontosságát sikerült igazolnia, hanem általános mozgalmat is indított a kopárok beerdősítése érdekében. Ennek a törekvésnek és mozgalomnak köszönhető, hogy a kérdés iránt egyébként is melegen érdeklődő jelenlegi földmivelésügyi miniszter a kopárok beerdősítésének ügyét még inkább felkarolta, sőt ennek az ügynek általános felkarolására a nemzetet maga Ő Felsége a király is felhívta az 1896. év őszen tartott trónbeszédében, melylyel az országgyűlést megnyitotta.

Természetes tehát, hogy a kongresszus tárgyalásainak eredményeképen létrejött s a kormánynyal közölt határozat, mely alább szószerint idézve van, kedvező fogadtatásra talált s a földmivelésügyi miniszter nemcsak hogy jutalmakkal, pénzsegélyekkel és ingyen csemeték kiosztásával mozdította elő az eddiginél is nagyobb mértékben a kopár területek beerdősítését, hanem a legközelebbi alkalommal, mikor a községi és némely más erdők állami kezelésére vonatkozó törvényjavaslatot elkészítette, egyszersemind a kongresszusi határozatnak megfelelően arról is gondoskodott, hogy a kopár területek tulajdonosainak nagyobb áldozat nélkül szakértő állami erdőtisztek álljanak rendelkezésére, akik a beerdősítés tervét elkészítsék és a munkálatokat vezessék.

A községi és némely más (volt urbéres és egyéb közbirtokossági, városi stb.) erdők állami kezelésére vonatkozó törvény megalkotásában különben az egyesületnek szintén nagy része van.

Ily törvény alkotását ugyanis mindjárt az erdőtörvény létrejötte után s azóta is többször s legutóbb a millenáris kongresszuson, a kopárok beerdősítésével kapcsolatosan sürgette s midőn a törvényjavaslatot a jelenlegi földmivelésügyi miniszter a tárgyalásra végre elkészítette, résztvett a törvényjavaslat tervezetének megbirálásában is; úgy, hogy a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezelésére stb. vonatkozó 1898 : XIX. törvényczikk megalkotásával az egyesület által már régóta felismert és hangoztatott szükség nyert az egyesület óhajtásának megfelelő irányban s az érdekelt erdőbirtokosok javára kielégítést.



Ilyen törvények és törvényes intézkedések szorgalmazása, valamint azok előkészítésének támogatása mellett nagy szerepet vitt az egyesület az erdőgazdasági ismeretek népszerűsítése és a szaktudomány emelése tekintetében az által, hogy évi rendes közgyűléseit, a viszonyokhoz mérten, időközönként az országnak majd egyik, majd másik erdős vidékein tartja s ilyenkor az illető vidék helyi erdőgazdasági viszonyainak megbeszélésére, valamint a felmerülő közérdekű kérdések előkészítésére és megoldására alkalmat nyújt. Kétségtelen, hogy azok a tárgyalások, melyeket egyes helyi kérdések felett az összegyűlt szakemberek az érdekelt birtokos erdejében a helyszíni szemlével kapcsolatosan folytatnak, csak üdvös befolyást gyakorolhatnak az erdőgazdálkodásnak további folytatására, s a birtokosnak új irányelveket és módokat bocsáthat rendelkezésére.

A közgyűlések között azonban talán a legnagyobb jelentőséggel bír az egyesület életében az 1896. évi ezredéves kiállítás keretében tartott országos kongresszus, mely az erdővel bíró földbirtokosok és az erdőtisztek nagyszámu részvétele mellett folyt le. Ezen a kongresszuson a magyar erdőgazdaságnak három kiváló fontosságú kérdése került megvitatás alá.

Az egyik a kopárterületek beerdősítésének kérdése volt, melyről fentebb már említés történt.

A másik az erdészeti felsőbb szakoktatásnak újjászervezésére vonatkozott. Az erdészeti akadémia ugyanis Selmeczbányán még ma is szoros összefüggésben van a bányászati akadémiával úgy, hogy a tananyagnak bizonyos részét, t. i. az úgynevezett segédtudományokat (mennyiségtan, természettan, erőműtan stb.) az erdész és a bányászhallgatóknak közös tanárok együtt adják elő, ami megakadályozza, hogy ezek az alapvető segédtudományok az erdészeti szak igényeinek egészen megfelelően tárgyalassanak. Másfelől a jelenlegi kapcsolat mellett s a jelenlegi székhelyen sem a tanárok, sem a hallgatók nem szentelhetnek elég időt s nem nyernek módot a magasabb kiképzésre, s e mellett a tanárok sem foglalkozhatnak nagyobb megerőltetés nélkül a szakirodalom fejlesztésével. Ezeknél fogva a jelenlegi állapot további fentartása az erdészetre nézve hátrányosnak jelezhető.

Nem kevésbé fontos volt az erdészeti kísérletügy szervezésé-

nek kérdése, melynek megoldása egy már régóta érzett hiányt volt hivatva pótolni.

A tárgyalások eredményeképpen az országos kongresszus a következő határozatokat hozta meg s terjesztette a földművelésügyi ministerhez; nevezetesen az első kérdésben, kimondta határozatul, hogy:

»Hazánk kopár és kopárosodó területeinek fokozottabb beerdősítését közgazdasági tekintetekből és árvízvédelmi szempontokból felette szükségesnek és sürgősnek ismeri s hogy e végből kívánatosnak tartja, miszerint

1. az állami kezelés, oly czélből, hogy az állam a kopárok beerdősítését alkalmas szakközegek alkalmazásával mindenütt megfelelően előmozdithassa, istápolhassa és biztosítsa, az összes községi, volt urbéres közbirtokossági stb. fennebb említett erdőkre és evvel együtt a beerdősítendő kopárokra is megalkotandó törvénnyel kiterjesztessék;

2. hogy a kopárok és kopárosodó területek az egész országban bizottságilag megállapíttassanak, összeírassanak és nyilvántartassanak;

3. hogy a kopár területek beerdősítési munkálatait ott, ahol az erdősítés közérdekből történik és beigazolható, hogy az erdősítésből a birtokosra háruló haszon kisebb, mint a reá fordított költség, vagy a birtokosok a beerdősítést önerejükben teljesíteni képtelenek, az állam megfelelő anyagi támogatásban részesítse;

4. hogy egyes kopár és kopárosodás veszélyének kitett területek, midőn ez a kopárok megszüntetésének, vagy az elkopárosodás megakadályozásának a fenforgó körülmények között legmegfelelőbb eszköze: az állam részére megszereztesse.

Mindezekből folyólag pedig mondja ki az országos erdészeti gyűlés, hogy az országos erdészeti egyesület felkérésével, miszerint fennebbiek értelmében az országos erdészeti gyűlés határozataként a magas kormányhoz feliratot intézni sziveskedjék.

A második kérdésben hozott határozat a következőképp hangzik:

»A magyar nemzet évezredes ünnepélye alkalmából Budapestre összehívott országos erdészeti gyűlés, tekintettel arra, hogy az erdészetnek jelenlegi egyetlen felsőbb



tanintézete, a selmeczi erdészeti akadémia nem önnálló intézet, melynek minden szellemi munkása kizárólag az erdészeti érdekeknek szentelhetné idejét, hanem csak egy közös intézetnek a kiegészítő része, melyben az erdészeti szakoktatás az igazgatás közössége, a tanári testület nagyrészének közössége és az előadások közössége által, a bányászati szakoktatással szervesen egybe van kapcsolva; s tekintettel továbbá arra, hogy az erdészeti akadémia jelenlegi székhelye, Selmeczbánya városa sem elégitheti ki azokat az igényeket, melyeket az erdészet egyetlen felsőbb tanintézetének székhelyétől okvetlenül megkívánni kell;

kijelenti, hogy a selmeczi erdészeti akadémiát jelenlegi szervezete mellett és jelenlegi székhelyén nem tartja alkalmasnak arra, hogy a tanítás, az erdészeti tudományok fejlesztése és az erdészeti irodalom művelése terén ezentul ráváró feladatainak sikeresen megfelelhessen

s ennélfogva szükségesnek tartja, hogy az erdészeti szakoktatás a bányászati szakoktatástól teljesen elválasztassék és az erdészeti szakoktatás részére a fővárosban egy egyetemi szinten álló, minden szükséges segédeszközzel kellően felszerelt önnálló erdészeti főiskola létesíttessék.

Végül az erdészeti kísérletügy szervezésének kérdésében:

»Az országos erdészeti egyesület által Magyarország ezredéves fennállása évében egybehívott országos erdészeti gyűlés egyhangulag kimondja, hogy az erdészeti kísérleti ügy mielőbbi szervezése, a magyar erdők, mint a nemzet vagyonosodását előmozdító kincs értékének fokozása s ennélfogva az erdőgazdaság jövedelmének gyarapítása szempontjából feltétlen szüksége képez.

Felhívja ennélfogva az orsz. erd. egyesületet, hogy az eddigi tanulmányok s előmunkálatok alapján a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. minister urnál az orsz. gyűlés nevében tegye meg azokat a lépéseket, melyeknek a magyar erdészeti kísérleti ügy mielőbbi szervezése legyen az eredménye.

E fontos kérdésekben kifejtett buzgalma az egyesületnek, mint már fentebb, a kopár területek beerdősítésénél említve volt, nem maradt siker nélkül. Ennek köszönhető ugyanis, hogy a földművelésügyi minister a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezelésére vonatkozó törvényjavaslat tervezetének



elkészítésével egyidejűleg megoldotta a kísérleti ügy szervezésének kérdését is, úgy, hogy ma már a központi erdészeti kísérleti állomás a selmeczbányai erdészeti akadémiával kapcsolatosan s négy külső kísérleti állomás a négy erdőőri szakiskolával kapcsolatosan működésben van.

Az erdészeti szakoktatás érdekében legutóbb a millenáris kongresszus alkalmával indított mozgalom, mely nagyobb mértékű áldozatot kíván az országtól, egyelőre nem járhatott eredménnyel; de a múlt időkben az egyesület munkássága számos alkalommal vezetett közvetlen eredményre is. Így 1870-ben kieszközölte, hogy a törvényhozás az erdészeti hallgatók számára az akadémia látogatásának előmozdítása érdekében több ösztöndíjat rendszeresítsen; később pedig maga is létesített egy alapot arra a célra, hogy annak kamataiból ösztöndíjat adhasson; s 1866. óta évről-évre két oly erdészhallgatót lát el évi 600 K ösztöndíjjal, kinek atyja az egyesület tagjai közé tartozik, vagy tartozott.

Foglalkozott e mellett az erdővédelmi és kisebb műszaki teendőket végző erdőőri személyzet kiképzésének kérdésével is s tanácskozásainak eredményét megokolt felterjesztésekben s emlékiratokban juttatta a kormány elé s eként befolyt egyfelől arra, hogy az erdőőri szakvizsgálatok intézménye a hazai viszonyoknak megfelelő szervezetet nyerjen, másfelől befolyt a ma fennálló négy erdőőri szakiskola létesítésére.

Az egyesületnek a szakoktatás előmozdítása érdekében kifejtett tevékenysége más tekintetben összeesik azzal a munkássággal, amit az erdészeti szakirodalom fejlesztésére és az erdészeti ismereteknek terjesztésére fordított.

A tanügy érdekében főfeladatának tekintette, hogy a szakoktatás számára megfelelő tan- és kézikönyvek bocsáttassanak rendelkezésre. E végből, részben az ily célra létesített Deák Ferenc nevű alapítvány kamataiból, részben folyó jövedelméből pályadíjakat tűzött és tűz ki; másrészt, hogy a szerzők munkája annál jobban megjutalmaztassék s az érdekeltek is lehetőleg jutányosan jussanak a szakkönyvek birtokába, az egyesület a bizottságai által megbírált és jóknak talált pályamunkák kiadását is magára vállalja s a kiadás költségeinek megtérülése után megmaradt könyvpéldányokat egészen a szerzők javára értékesíti. Ezáltal az egyesület

már fennállásának első éveiben több erdészeti munka megjelenését idézte elő és elérte azt, hogy ma már az erdészeti tudománynak alig van ágazata, melyre nézve a hazai viszonyok figyelembe vételével készült szakmunka ne állana rendelkezésre.

Nem került ki az egyesület figyelmét az a körülmény sem, hogy az erdőgazdaság fejlődése az egész vonalon s kellő sikerrel csak úgy történhetik, ha az erdészeti ismeretek megszerzésére legkevesebb hajlandóságot s utánjárást mutató kisbirtokosztálynak s általában a népnek művelésére is gond fordítatik. E végből már megalakulása idejében pályázatot irt ki egy népszerű erdészeti kézikönyv megírására; 1890-ben pedig elhatározta, hogy olyan kisebb füzeteket ad ki, melyek (6—8 füzetben) az erdőgazdaság körébe tartozó népszerű tudnivalókat népszerű leírásban tárgyalják s ezeket a füzeteket (eddig hatot) egyenkint 5000 példányban az egyesületi tagok, a törvényhatóságok és közművelődési egyesületek útján ingyen terjeszti a kisbirtokosok között. Abból a célból pedig, hogy az erdőgazdálkodás iránt való érdeklődés egészen a legsalsóbb néposztályig elhatoljon, egy-két ives népies füzeteket is ad ki, melyek egyes erdészeti kérdéseket mesék vagy elbeszélések alakjában tárgyalnak s ezeket a füzeteket az elemi iskolák útján s egyéb módon ingyen terjeszti. Ilyen füzetet az egyesület eddig hármát adott már ki, egyenkint 30,000 példányban.

Azok a szakkönyvek, melyeket az egyesület eddig saját költségén kiadott és terjesztett s melyek a kiállításon is bemutatva vannak, a következők:

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadásában megjelent munkák:

a) különálló kiadmányok:

1. *Arató Gyula*: Cseres Józsi és Boros Rózsi szép históriája, vagy ki mint vet, úgy arat. (Az erdészeti ponyvairódmalmi kiadmányok I. füzete.) Budapest, 1895. (1 kötet.)
2. > > *Hogyan ment férjhez Gödör Julcsa*, vagy a gonoszlelkű embert megbünteti az Isten. (Az erdészeti ponyvairódmalmi kiadmányok II. füzete.) Budapest, 1896. (1 kötet.)
3. *Boros Mór*: *Hogyan lett igazzá a bolond beszéde*, vagy többet észszel mint erővel. (Az erd. ponyv. ir. kiadm. III. füzete.) Bpest, 1897. (1 kötet.)



4. *Belházy Emil*: Egy új szerkezetű távmérő. Bpest, 1875. (1 kötet.)
5. » » Az erdőrendezéstan kézikönyve. I. rész. Erdőrendezés. Bpest, 1895. (1 kötet.)
6. *Cséti Ottó*: Erdészeti földméréstan. (100 arannyal jutalmazott pályamunka.) Bpest, 1888. (1 kötet.)
7. *Fekete Lajos*: A tölgy és tenyésztése. (100 arannyal jutalmazott pályamunka.) Bpest, 1888. (1 kötet.)
8. » » A Magyarországon előforduló főbb fánemek csemetéinek termesztése és ültetése. (50 arannyal jut. pályamunka.) Népszerű kiadmányok I. füzet. Bpest, 1889.
9. » » Az erdei vetésről és ültetésről. (40 arannyal jutalmazott pályamunka.) Népsz. kiadm. II. füzet. Budapest, 1893. (1 kötet.)
10. » » Az erdő ápolásáról és használatáról, annak megalapításától a letarolás idejéig. (Népsz. kiadm. III. füzet.) Bpest, 1895. (1 kötet.)
11. » » Az erdők berendezése. (Népsz. kiadm. IV. füzet.) Bpest, 1898. (1 kötet.)
12. » » A vágásra érett erdő kihasználása. (Népsz. kiadmányok V. füzet.) Bpest, 1898. (1 kötet.)
13. » » Az erdők felújítása, kapcsolatosan azok rendszeres kihasználásával. (Népsz. kiadm. VI. füzet.) Bpest, 1898. (1 kötet.)
20. *Fekete Lajos és Mágócsy-Dietz Sándor*: Erdészeti Növénytan (1 kötet.) Általános növénytan. (II. kötet.) Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. (200 arannyal jut. pályamunka.) Bpest, 1891—1896. (2 kötet.)
21. *Földes János*: A legelő-erdők. — A legeltetés kérdése Magyarországon s annak megoldása erdőgazdasági uton. (Dicséretet nyert pályamunka.) Bpest. 1895. (1 kötet.)
22. *Illés Nándor*: Erdőtenyésztéstan. (Pályamunka.) Budán, 1871. (1 kötet.)
23. » » A futóhomok megkötése, befásítása és használata. (40 arannyal jut. pályamunka.) Bpest, 1885. (1 kötet.)
23. *Illés Nándor* (Havas József, dr. Horváth Géza és Vadas Jenő közreműködésével.) Az ákác paizstetű kérdése Magyar-

országban. Tájékoztató és utmutató az ákác paizstetű élettrajzáinak, kártevésének és az ellene való védekezés módjainak tanulmányozására. Bpest, 1896. (1 kötet.)

24. *Sobó Jenő*: Erdészeti Építéstan (három részben.) I. rész. Középítéstan. (2 kötetben.) II. rész. Ut-, vasut- és kidepítéstan. III. rész. Vízépítéstan. (200 arannyal jutalmazott pályamunka.) Bpest, 1898—1899. (A III. rész nyomás alatt!) (3 vagy 4 kötet.)
25. *Szécsi Zsigmond*: Az erdőhasználatban kézikönyve. (100 arannyal jutalmazott pályamunka.) II. kiadás. (Az első kiadás 1884-ben jelent meg.) Bpest, 1894. (1 kötet.)
26. *Tagányi Károly*: Magyar erdészeti oklevéltár. (Magyarország ezredéves fennállásának emlékére.) I. kötet 1015. évtől 1742-ig. II. kötet 1743. évtől 1807-ig. III. kötet 1808-tól 1867. évig. Bpest 1896. (3 kötet.)
27. *Tomcsányi Gusztáv*: Erdei facsemeték nevelése. (Dicséretet nyert pályamunka.) Bpest, 1889. (1 kötet.)
28. *Vadas Jenő*: Erdőműveléstan. (150 arannyal jutalmazott pályamunka.) Bpest, 1898. (1 kötet.)

b) *időszaki kiadványok* :

1. Az Országos Erdészeti Egyesület közleményei (1867—1870.) évfolyam. (1 kötet.)
2. Az Országos Erdészeti Egyesület évkönyve az 1867., 1868., 1869., 1870. és (1871—1872.) évekről (4 kötet.)
3. Erdészeti Lapok évfolyamai 1862-től 1898-ig. (37 évfolyam, ugyanannyi kötetben.)
4. Erdészeti Zsebnaptár. (Szerkeszti: Horváth Sándor.) 1881-től 1899-ig. (19 évfolyam, ugyanannyi kötetben.)
5. Erdészeti Rendeleték tára. (1881-től 1897-ig, 7 kötetben.)

E mellett bár nem az egyesület kiadásában jelentek meg, de az általa kiírt pályázatok eredményének tekinthetők a következő munkák:

*Bedő Albert dr.*: Erdőőr, vagy az erdészet alapvonalai, kérdésekben és feleletekben, (mely munka az egyesület által kitűzött pályadíjjal jutalmazott és már hét kiadást ért meg s ma is kizárólagos alapját képezi az erdőőri szakoktatásnak).

*Fekete Lajos és Soltz Gyula*: Az erdőbecsléstan kézi-



könyve, (mely az egyesület által 100 arannyal jutalmaztatott s már szintén 7 kiadást ért meg).

*Márton Sándor:* A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása, (mely 100 drb arannyal jutalmaztatott).

Sokat tett az egyesület az erdészeti irodalom fejlesztése tekintetében az »Erdészeti Lapok« című havi folyóiratnak kiadásával is, melyet még az egyesület megalakulása előtt Wagner Károly és Diwald Adolf, a magyar erdőgazdaság és erdészeti szakirodalom nemes uttörői, 1866-ban alapítottak s melynek tulajdonjogát az egyesület az addig kiadott »Évkönyvek« beszüntetésével egyidejűleg 1873-ban váltotta magához. E folyóiratnak eddig megjelent évfolyamai ma már egész kis könyvtárt képeznek s úgy a gyakorlatban működő erdészek, valamint a szaktudományok művelői számára bő kutforrásul szolgálhatnak.

E mellett 1881-ben két más irodalmi vállalatot is megindított az egyesület, t. i. az »Erdészeti Rendeleték Tára« címűt, melynek évfolyamaiban az erdőgazdaságra vonatkozó általános érdekű kormányrendeletek, törvényes intézkedések vannak összegyűjtve, továbbá *Horváth Sándor:* »Erdészeti Zsebnaptár« című munkáját, mely tartalmasságánál fogva nagy keresletnek örvendő zsebkönyvnek bizonyult.

Figyelemmel volt az egyesület egyszersmind arra, hogy a magyar erdőgazdaság a vidéken, a fővárosban vagy az ország határain túl tartott kiállításokon kellően képviselve legyen s fejlődését megfelelő módon bemutassa. E végből tanácscsal, buzdítással és felvilágosítással karolta fel a kiállítások ügyét s többször azoknak rendezését is magára vállalta s mint az ily alkalmakkor nyert elismerések igazolhatják, feladatát sikeresen oldotta meg.

A kiállításokon rendszerint maga is részt vett a magyar erdőgazdaságra vonatkozó magyar és idegen nyelvű munkáknak számos példányt tartalmazó, ugyszólván teljes gyűjteményével. A legutolsó kiállítás, melynek rendezésében részt vett, az ezredéves országos kiállítás volt, melynek változatosságát, gazdagságát s tanulságos voltát a külföld is méltányolta.

Nem lehet említés nélkül hagyni végül azt a törekvést, a mit az egyesület az erdészeti szolgálatban működők személyi és anyagi érdekeinek biztosítása, megóvása és előmozdítása, valamint a se-

gélyre szorulókat támogatása tekintetében úgy általánosságban, mint különösen az egyesületi tagokra nézve megalakulása óta állandóan kifejtett.

Igy sokat foglalkozott azzal az eszmével, hogy az erdészeti pályához tartozók anyagi érdekeinek szolgálatára s helyzetének biztosítására nyugdíj- és segélyegyesületet létesítsen, melyre különösen azok volnának ráutalva, a kik magánszolgálatban alkalmaztatván — nyugdíjra nem tarthatnak igényt. Bár a szükséges eszközök elégtelensége ennek az eszmének az egyesület részéről való megvalósítását mindvégig megakadályozta, az egyesület csak akkor mondott le a tervről, mikor az eszme a rokon mezőgazdasági ág hasonló alkalmazottainál együttesen végre megoldásra talált.

Többször felszólalt az egyesület az állami tisztviselők javadalmazásának és szolgálati viszonyainak rendezése és javítása érdekében is, a mi nem maradt eredménytelen, mert kétségtelen, miszerint abban, hogy az állami tisztviselők fizetését szabályozó 1893: IV. t.-cikk a törvény által külön intézkedés alá helyezett állami erdőtisztekre kiterjesztett, valamint abban, hogy az erdészeti akadémiáról kikerülő fiatal szakemberek mindjárt tisztviselői minőségben vétetnek állami szolgálatba, az egyesület többszöri felszólalásának és megokolt felterjesztéseinek is nagyrésze van.

A mi pedig az egyesületi tagok és családjuk, illetve az elhalt tagok özvegyeinek és árváinak szorultság idején való anyagi támogatását illeti, erre a célra az egyesület három alapítványt létesített.

Az egyik, mely az »Erdészeti Lapok« megalapítójának, az egyesület legérdemesebb munkásának és egykori alelnökének nevét viseli, a *Wagner Károly* alapítvány arra szolgál, hogy évi kamataiból az egyesület elhunyt tagjainak özvegyei és árvái segíyeztesenek.

A másik, mely a magyar közélet nagyhirű szerepvivőjének, a magyar erdőgazdaság igaz barátjának s hosszú időn át az egyesület elnökének nevét viseli, a *gr. Tisza Lajos* alapítvány arra szolgál, hogy évi kamatai a saját hibájukon kívül szorult anyagi helyzetbe jutott egyesületi tagok közt osztassanak fel.

A harmadik, melyet az egyesület a felséges magyar királyné halála alkalmából 20,000 koronára egészített ki s a nemes királyné emlékére »Erzsébet-alap« névvel kíván tovább is gyara-



pítani, arra szolgál, hogy évi kamataiból az egyesületi tagok sorából elhunyt magyar erdőtisztek árvaleányai segélyeztessenek.

Ezekben foglalható össze főbb vonásaiban az a tevékenység, melyet az egyesület a megalakulása óta letelt idő alatt kifejtett s ezek voltak a módok és eszközök, melyeket megalakulásakor maga elé tűzött céljainak és magára vállalt feladatainak elérésére használt. És bár elvitázhatlan igazság az is, hogy a széles alapokra fektetett alkotások, melyek az erdészet terén a letelt három évtized alatt létesültek, s az a minden irányban megindult eredményes tevékenység, mely az erdőgazdaság továbbfejlesztése és felvirágoztatása terén évről-évre nagyobb mértékben tapasztalható, elsősorban az arra hivatott hatalmi tényezőknél, a magyar törvényhozás s a magyar kormány bölcs intézkedéseinek és erélyes munkálkodásának s buzgalmának köszönhetőek — viszont azt sem vonhatja kétségbe senki, hogy a sikerek elérése érdekében az Országos Erdészeti Egyesület is minden időben megtett mindent, a mit egy egyesület társadalmi uton megtehet.

Hogy mennyiben elégítheti ki e tevékenység s ennek eredményessége a méltányos igényeket, annak megítélésére azok vannak leginkább hivatva, akiknek érdekeit megvédeni az egyesületnek — kitűzött céljai szerint —, kötelessége: az erdőbirtokososztály, az erdészeti ügyek intézésére hivatott hatóságok és a magyar erdőtisztek szakközönsége. És ha e köröknek az egyesülettel szemben táplált véleményére nézve irányadóul lehet venni azt, hogy az egyesület a birtokososztálynak és a szakközönségnek anyagi és erkölcsi támogatását fennállásának különböző szakáiban mily mértékben tudta megnyerni, akkor az ítélet kedvezőtlen nem lehet, mert úgy a tagok számának, valamint az egyesület vagyonának gyarapodása azt mutatja, hogy az egyesület az érdekelt közönség rokonszenvét és támogatását évről-évre nagyobb mértékben nyerte meg.

A tagok száma ugyan a megalakulásra következő évben látzólag hanyatlást mutat, ez azonban annak a már kezdetben említett körülménynek egyszerű következménye, hogy a régi magyar erdészeti egyesületnek az új egyesület irányzataival nem rokonszenvező tagjai csak névleg maradtak meg tagoknak s a névjegyzékből csak a megalakulást követő évben töröltettek.

Tényleg a tagok száma mindjárt a megalakulás után jelen-

tékenyen gyarapodott. Ezt a gyarapodást a következő adatok mutatják:

Az egyesületi tagok száma volt:

1867. évben	---	---	---	---	---	653
1870.	»	---	---	---	---	717
1875.	»	---	---	---	---	760
1880.	»	---	---	---	---	975
1885.	»	---	---	---	---	1477
1890.	»	---	---	---	---	1879
1895.	»	---	---	---	---	2041
1898. év végével	---	---	---	---	---	2006

A legörvendetesebb pedig a tagok létszámának gyarapodásában az a körülmény, hogy az alapító tagok száma, akik az egyesület vagyonának növeléséhez legalább 300 K.-val járulnak hozzá, szintén gyors emelkedést mutat. Az alapító tagok száma ugyanis a megalakulás évében csak 4 volt, míg

az 1867. évben már	---	---	---	---	113
1870.	»	---	---	---	194
1875.	»	---	---	---	290
1880.	»	---	---	---	512
1885.	»	---	---	---	751
1890.	»	---	---	---	852
1895.	»	---	---	---	863
1898.	»	---	---	---	860

Még kedvezőbb mértékben történt az egyesület vagyonának növekedése. Az egyesületi vagyon értéke:

1867. évben kerekszámban	34,000 K.-ra	
1870.	»	86,000 »
1875.	»	108,000 »
1880.	»	248,000 »
1885.	»	432,000 »
1890.	»	620,000 »
1895.	»	682,000 »
1898. év végével	»	728,000 »

rúgott, mely utolsó összegből

194,600 K. értékpapirokban,

94,244 » magánkötvényekben,

6,580 » készpénzben volt képviselve, a többi



összeg pedig az Országos Erdészeti Egyesület tulajdonát képező székház értékére, a könyvtárra s az egyesület egyéb ingóságaira esik.

Az anyagi viszonyoknak ez a felette kedvező állása jórészt természetesen az egyesület gondos takarékoságának, főképp azonban és mindenekelőtt annak önzetlen és más hazai egyesületek történetében alig előforduló támogatásnak köszönhető, melyben az egyesületet az erdőbirtokososztály s különösen az egyesület körébe sorakozó szakemberek mindenkor részesítették.

A vagyongyarapodásnak ez az örvendetes mértéke tette aztán lehetővé, hogy az Országos Erdészeti Egyesület munkálkodásának első 20 évét egy olyan öröktulajdont képező székház építésével és felavatásával fejezhette be, mely míg egyfelől méltán helyet foglalhat az ország székes-fővárosának egyik legszebb részén, emelkedő diszes épületek között, másfelől az egyesületnek is minden igényt kielégítő helyiségeket nyújt a zavartalan munkálkodásra s egyszersmind olyan jövedelmet biztosít s oly értékemelkedést mutat, mely a befektetett tőkének teljes mértékben megfelel.

Az egyesületnek fentebb kimutatott vagyonába benne foglaltatnak a külön rendeltetéssel bíró alapítványok is, nevezetesen:

a »Deák Ferencz	alapítvány<	27,500 K.-al
a »Wagner Károly	>	36,000 >
a »gr. Tisza Lajos	>	50,260 >
a »Bedő Albert	>	34,294 >
az »Erzsébet királyné	>	20,000 >

mely alapítványok rendeltetéséről már fentebb volt szó. Ezek az alapítványok magán adakozás útján és az egyesület évi feleslegéből évről-évre növeltetnek.

Az egyesület igazgatását az alapszabályok szerint az elnökség és az igazgató-választmány, az ügyek közvetlen intézését pedig az egyesület tisztviselői intézik.

Az egyesület elnöksége áll a 3 évenként választott elnökből és a két alelnökből, kik közül az egyiknek mindig szakembernek kell lennie; az igazgató-választmány pedig 1896-ig 30 tagból állott, a tagok száma azonban a jelzett évben 40-re emeltetett fel.

Az egyesület tisztviselői a titkár, a pénztárnok, a könyvtárnok és a kiadóhivatali teendőket végző irodatiszt.

Rehny 2

Bonyhó

Bea's agn.

